

BRASSICACEAE – KRIŽNICE (kapusnice)

*Plod je lusk

→ Glavnati ohrovt - *Brassica oleracea* L. Var. *Sabauda* L.

→ Brstični ohrovt - *Brassica oleracea* L. Var. *Gemmifera* DC.

*jemo stranske brste – glavice, ki se razvijejo v obliki zalistnikov

→ Listnati ohrovt - *Brassica oleracea* L. Var. *Acephala* DC.

→ Brokoli - *Brassica oleracea* L. Var. *Botrytis* L. Subv. *Italica*

→ Kolerabica - *Brassica oleracea* L. Var. *Gongylodes* L.

*jemo stebelni gomolj, oz. odebeljeno steblo (epikotila)

→ Kitajski kapus - *Brassica pekinensis* Rupr.

*ima rozetasto rast – nato se naredi glava

*steblo imenujemo vrteno

ALLIACEAE – ČEBULNICE (čebulnice)

*Plod je orešek

→ Čebula - *Allium cepa* L.

*Ima šopaste korenine

*Je 2 do 3 letna rastlina (prvo leto razvije čebulček)

*Steblo je podzemno

*Listi so cevasti

→ Por - *Allium porrum* L.

*Je dvoletna rastlina

*Steblo je cilindrično in enako debelo po vsej dolžini

*Morfološke lastnosti: ima šopaste korenine, ki izraščajo iz nepravega stebela
je enokaličnica

iz čebulnega krožca nadzemno izraščajo listi

steblo je bele barve

listi izraščajo pod kotom 90°

*Sorte se ločijo med seboj po višini, obliki listov, velikosti odebeljenega stebela, barvi, obliki in kotu listov

→ Zimski luk - *Allium fistulosum* L.

APIACEAE – KOBULNICE (korenovke in gomoljnice)

*Plod je pokovec

*Rastline gojimo zaradi odebeljenega podzemnega dela korena

*Listi so lihopernato deljeni

*Listi imajo večje ali manjše roglje, bolj ali manj lopatasto oblikovane

*Listna ploskev je pokončna, le deloma razprta po tleh

→ Korenček - *Daucus carota* L.

*Morfološke lastnosti: oblika korena je šiljasta, zaobljena, okrogla, valjasta, priostrena
je dvoletnica – 1. Leto oblikuje koren, 2. Leto oblikuje cvetno steblo in socvetje
socvetje j sestavljen kobulj
spada v skupino korenovk

→ Peteršilj - *Petroselinum crispum* Nym.

*Je dvoletna rastlina

*Splošno razširjeni sta 2 vrsti: listnati in korenasti

→ Zelena - *Apium graveolens* L.

*Je dvoletna rastlina: 1. Leto razvije vegetativne organe, 2. Leto razvije generativne organe

*Morfološke lastnosti: ima največje liste v družini kobulnic

ima rozetasto rast (habitus) – delno pokončen, razprt

ima sestavljen kobulj

*Listna zelena: podobna je divji vrsti

ima zelo vlike liste – uporaben del v prehrani

šopaste korenine

*Belušna zelena: uporaben del so stebila

šopaste korenine

*Gomoljna zelena: uporaben del je gomolj

nima korenin ampak gomolj

→ Sladki janež, komarček - *Foeniculum vulgare* var. *Dulce* Alef.

*Za prehrano uporabljamo gomolje, ki ga tvorijo omeseneli deli listnih pecljev

*Ima lihopernato deljene liste

CICHORIACEAE - RADIČEVKE

*Plod je roška

→ Glavnata solata - *Lactuca sativa* L. Var. *Capitata* DC.

→ Endivija - *Cichorium endivia* L.

SOLANACEAE – RAZHUDNIOVKE (plodovke)

*Plod je omesenela jagoda

→ Paprika - *Capsicum annuum* L. Ssp. *Macrocarpum*

*Listi so jajčasti ali suličasti

*List je sorazmeren z velikostjo ploda: večji plod – večji list, manjši plod – manjši list

*Varietete: babura, paradižnikova paprika, rogljast plod, feferoni

*Morfološke lastnosti: je različnih barv (rdeče, rumeno, oranžno, umazano belo, zelno)

*Semena v plodu so razvrščena marginalno po placenti (po robu)

→ Paradižnik - *Lycopersicon esculentum* Mill.

*Poznamo 2 tipa listov: pravi list – liho pernat in narezan ; nepravilen ali kropirjev list

*Plodovi so 2,3 ali več predalasti

→ Jajčevcevec, melancan - *Solanum melongena* L.

*Razvije široke, pecljate, rahlo dlakave liste, ki so lihopernato deljeni in na njih je močno vidna žila

*Semena so srpato razvrščena po placenti

CUCURBITACEAE – BUČNICE

*Plod je buča

→ Bučke - *Cucurbita pepo* L. (plodovke)

*Listi so krpati (peterokrpati) in ščetinasti, veliki, okrogli ali globoko zarezani

*Listna ploskev je gladka, bolj ali manj mehurjasta

*Pri listu je bolj izražena osrednja krpa

*Steblo je vreža z dolgimi internodiji (plazeči tip rasti) ali grmičasto, s kratkimi internodiji

*Moški cvet je na peclju, znotraj ima samo prašnike

*Ženski cvet je podrasla plodnica iz katere se bo razvila buča in ima znotraj cveta samo pestiče

*Pobiramo jih 30x v celotni sezoni

FABACEAE – METULJNICE (stročnice)

*Razvijejo pokončna, razvijana in pri posameznih vrstah tudi plezajoča stebela

*Plod je strok

*Cvetovi so združeni v socetje, ki se razvije v zalistju

*Listi so delno spremenjeni (preobraženi, metamorforizirani) v vitice, so lihopernati

→ Visoki fižol – *Phaseolus vulgaris* L. Var. *Communis*

→ Nizki fižol – *Phaseolus vulgaris* L. Var. *Nanus*

CHENOPODIACEAE – LOBODOVKE (špinačnice)

*Plod je orešek

→ Blitva - *Beta vulgaris* L. Sp. *Vulgaris* var. *Cicla* L.

1. Užitni del pri zelju se imenuje glava oziroma terminalni vegetativni brst

2. Skica zelja:

3. Nepravo steblo: imajo ga čebula, por, zimski luk

4. Kaj je gomolj? Iz katerega dela rastline nastane?